

Datum van inontvangstneming : 13/02/2026

Zaak C-708/25*

Samenvatting van het verzoek om een prejudiciële beslissing krachtens artikel 98, lid 1, van het Reglement voor de procesvoering van het Hof van Justitie

Datum van indiening:

6 november 2025

Verwijzende rechter:

Monomeles Protodikeio Peiraios (alleensprekende rechter in eerste aanleg, Piraeus, Griekenland)

Datum van de verwijzingsbeslissing:

31 oktober 2025

Verzoekende partij:

NT

Verwerende partijen:

Koinopraxia BLUE STAR FERRIES NAE & SIA
HELLENIC SEAWAYS M.A.N.E.

Voorwerp van de procedure in het hoofdgeding

Vordering om verweersters te veroordelen tot betaling van schadevergoeding en financiële compensatie wegens lichamelijk letsel dat verzoeker heeft opgelopen tijdens vervoer over zee.

Aard en voorwerp van het prejudiciële verzoek

Het verzoek om een prejudiciële beslissing, ingediend krachtens de artikelen 19 VEU en 267 VWEU, heeft betrekking op de uitlegging van artikel 3, leden 1 en 2 en lid 5, onder d), en van artikel 14 van bijlage I bij verordening (EG) nr. 392/2009 van het Europees Parlement en de Raad van 23 april 2009

* Procestaal: Grieks.

betreffende de aansprakelijkheid van vervoerders van passagiers over zee bij ongevallen.

Prejudiciële vragen

1. Dient het begrip „verlies”, geleden „als gevolg van (...) persoonlijk letsel van een passagier” door een scheepvaartincident als bedoeld in artikel 3, leden 1 en 2, en lid 5, onder d), van bijlage I bij verordening (EG) nr. 392/2009 van het Europees Parlement en de Raad van 23 april 2009 betreffende de aansprakelijkheid van vervoerders van passagiers over zee bij ongevallen, aldus te worden uitgelegd dat het betrekking heeft op:

i) elke vermogensschade, met name bij invaliditeit de vermogensschade die volgens de gebruikelijke gang van zaken zal optreden doordat de mogelijkheden en vooruitzichten van het slachtoffer op toekomstige professionele, financiële en sociale ontwikkeling kunnen teruglopen, zelfs wanneer deze „schade” geen op voorhand bepaald gederfd inkomen betreft?

ii) elke immateriële schade van een passagier ten gevolge van een door een scheepvaartincident veroorzaakt persoonlijk letsel, zoals het niet in geld uit te drukken lijden van het slachtoffer wegens langdurige ondraaglijke pijn, de operatie en voortdurende behandelingen die het heeft ondergaan, het wegvallen van zijn zelfredzaamheid, van zijn vermogen om auto te rijden en te werken, alsook de substantiële ineenschrompeling van zijn sociale leven en de zware mentale belasting als gevolg van zijn verwondingen?

2. Indien het antwoord op bovenstaande vragen bevestigend luidt, welke criteria dient de nationale rechter op grond van artikel 14 en artikel 3, leden 1 en 2 en lid 5, onder d), van bijlage I bij verordening nr. 392/2009 dan in aanmerking te nemen om bij persoonlijk letsel van een passagier door een scheepvaartincident de schadevergoeding vast te stellen die verschuldigd is enerzijds wegens de vermogensschade ten gevolge van het feit dat de mogelijkheden en vooruitzichten van het slachtoffer op verdere professionele, financiële en sociale ontwikkeling teruglopen, en anderzijds wegens diens immateriële schade?

3. Dient artikel 14 van bijlage I bij verordening nr. 392/2009 aldus te worden uitgelegd dat het zich ertegen verzet dat een passagier vorderingen tot genoegdoening voor schade die hij heeft geleden wegens persoonlijk letsel ten gevolge van een scheepvaartincident, cumulatief of alternatief met bepalingen van verordening nr. 392/2009, baseert op andere bepalingen dan die van de verordening, zoals bepalingen van het nationale recht, met name wanneer laatstbedoelde bepalingen voorzien in vergoeding van schade die niet wordt bestreken door en niet is begrepen in het begrip „verlies” in de zin van artikel 3, leden 1 en 2 en lid 5, onder d), van bijlage I bij verordening nr. 392/2009?

Aangevoerde bepalingen

Nationaalrechtelijke bepalingen

A. Astikos Kodikas (Grieks burgerlijk wetboek; hierna: „AK”)

Artikel 57 („Recht op de persoonlijkheid”): „Degene die wordt getroffen door een onrechtmatige inbreuk op zijn persoonlijkheid kan vorderen dat deze inbreuk wordt opgeheven en niet meer zal worden herhaald. [...] Een schadevordering overeenkomstig de bepalingen inzake onrechtmatige daad is niet uitgesloten.”

Artikel 59 („Genoegdoening voor morele schade”): „In de gevallen bedoeld in de vorige twee artikelen kan de rechter, op vordering van het slachtoffer en rekening houdend met de aard van de inbreuk, de schuldige veroordelen tot genoegdoening voor de morele schade van het slachtoffer. De genoegdoening kan bestaan in de betaling van een geldbedrag, een publicatie of een andere door de omstandigheden geboden maatregel.”

Artikel 298: „De vergoeding omvat het vermogensverlies dat de crediteur daadwerkelijk heeft geleden (positieve vermogensschade), alsmede de gederfde winst. Als gederfde winst wordt aangemerkt hetgeen men waarschijnlijk volgens de gebruikelijke gang van zaken of de specifieke omstandigheden en met name de getroffen voorzorgsmaatregelen zou verwachten.”

Artikel 299 („Immateriële schade”): „Voor immateriële schade is in de bij de wet bepaalde gevallen een financiële genoegdoening verschuldigd.”

Artikel 914 („Begrip [aansprakelijkheid uit onrechtmatige daad]”): „Wie een ander door zijn schuld onrechtmatig schade toebrengt, is verplicht de ander hiervoor te vergoeden.”

Artikel 922 („Aansprakelijkheid van de leidinggevende”): „De werkgever of leidinggevende is aansprakelijk voor de schade die een werknemer of ondergeschikte tijdens zijn dienst onrechtmatig aan een derde heeft toegebracht.”

Artikel 929 („Lichamelijke schade of schade aan de gezondheid”): „Wanneer aan een persoon lichamelijke schade wordt berokkend of wanneer zijn gezondheid wordt geschaad, omvat de vergoeding, naast de kosten van de medische behandeling en het reeds geleden verlies, al hetgeen het slachtoffer in de toekomst zal moeten ontberen of wegens hogere onkosten meer zal moeten uitgeven. [...]”

Artikel 930: „De in de vorige artikelen bedoelde vergoeding die betrekking heeft op de toekomst, wordt betaald in maandelijkse termijnen. Om belangrijke redenen kan worden bepaald dat de vergoeding in één keer wordt betaald. [...]”

Artikel 931: „Bij de vaststelling van de vergoeding wordt met name rekening gehouden met de aan het slachtoffer veroorzaakte invaliditeit of misvorming, wanneer deze van invloed is op diens toekomst.”

Artikel 932 („Genoegdoening voor morele schade”): „In het geval van onrechtmatige daad kan de rechter, naast de vergoeding voor vermogensschade, een naar zijn oordeel billijke financiële genoegdoening voor morele schade toekennen. Dat geldt met name wanneer de gezondheid, de eer of de kuisheid van het slachtoffer is aangetast of het van zijn vrijheid werd beroofd. Indien de betrokkene is omgekomen kan de financiële genoegdoening worden toegekend aan de familie van het slachtoffer als smartengeld.”

B. Wet 5020/2023, „Wetboek van civiel scheepvaartrecht en andere dringende bepalingen van het ministerie van Scheepvaart en Eilandpolitiek” (FEK A’ 29/15-02-2023): artikel 155, lid 1, en memorie van toelichting.

Bepalingen van Unierecht

Verordening (EG) nr. 392/2009 van het Europees Parlement en de Raad van 23 april 2009 betreffende de aansprakelijkheid van vervoerders van passagiers over zee bij ongevallen (PB 2009, L 131, blz. 24): artikel 1, lid 1, onder a) en b), en lid 2, artikelen 2 en 3, als ook bijlage I, artikelen 1 tot en met 4, 6, 7 en 14.

Aangehaalde rechtspraak

Rechtspraak van de nationale rechterlijke instanties

Areios Pagos (hoogste Griekse rechter): arrest 18/2008

Areios Pagos: arresten 150/2015, 405/2015, 213/2017, 142/2019, 929/2020, 736/2021, 296/2022, 462/2022, 1920/2022, 254/2023, 415/2023 en 1257/2023

Efeteio Peiraios (rechter in tweede aanleg te Piraeus): arresten 53/2012 en 278/2019

Monomeles Efeteio Peiraios: arresten 207/2015, 184/2021, 94/2023, 544/2023, 552/2024 en 564/2024

Monomeles Protodikeio Peiraios (rechter in eerste aanleg te Piraeus): arrest 152/2023

Rechtspraak van de rechterlijke instanties van de Unie

Conclusie van advocaat-generaal R. Norkus in zaak C-629/24, EU:C:2025:673, punten 31-32, 58

Korte uiteenzetting van de feiten en de procedure

- 1 Verzoeker, inwoner van Duitsland, reisde op 22 september 2022 in Griekenland met een passagiersboot (high-speed catamaran) van het eiland Naxos naar de

haven van Rafina, op basis van een overeenkomst voor vervoer over zee, gesloten met eerste verweerster, die (als uitgever van het vervoerbewijs) de hoedanigheid van contractuele vervoerder had. Tweede verweerster was eigenaar/exploitant van het schip en degene die het vervoer feitelijk verrichtte. Volgens verzoeker werd opdracht gegeven voor de ontscheping, hoewel de achterklep/loopplank nat en glibberig was en dit niet met waarschuwingstekens was aangegeven. Hierdoor is verzoeker ten val gekomen en ernstig gewond geraakt aan zijn rechterknie. Een operatie was vereist, gevolgd door revalidatie. Het ongeluk heeft echter permanente belemmeringen in zijn functioneren veroorzaakt. Verzoeker stelt dat hij „gedeeltelijk invalide” is geworden door het ongeluk, en dat hij waarschijnlijk voor de rest van zijn leven voortdurend te maken zal hebben met verminderde mobiliteit, pijn, en instabiliteit. Hij is na het ongeluk gestopt met werken en ontvangt nu slechts een uitkering van de Duitse Staat, waardoor zijn inkomen is teruggelopen en hij mentale problemen heeft.

- 2 Verzoeker heeft de twee vennootschappen op 29 december 2023 gedagvaard. Hij vordert hoofdelijke veroordeling van verweersters tot betaling van een bedrag van in totaal 151 418,17 EUR, vermeerderd met de wettelijke rente, bestaande uit: a) 51 418,17 EUR als vergoeding van de door hem geleden schade (gederfde inkomsten wegens verlies van werk en kosten voor revalidatie), b) 50 000,00 EUR als bijzondere vergoeding, wegens het blijvende nadelig effect dat de gedeeltelijke invaliditeit heeft op zijn toekomstige financiële, sociale en werksituatie, en c) 50 000,00 EUR als genoegdoening voor de morele schade die hij door zijn verwondingen heeft geleden (smartengeld). Ten slotte vordert verzoeker veroordeling van verweersters in de gerechtelijke kosten.

Voornaamste argumenten van partijen in het hoofdgeding

- 3 Verzoeker betoogt dat verweersters bij de ontscheping de toepasselijke veiligheidsvoorschriften voor de uitrusting en voorzieningen van het schip hebben geschonden, alsmede dat zijn verwonding hen is toe te rekenen, en wel aan de eerste verweerster in haar hoedanigheid van vervoerder, en aan de tweede verweerster in haar hoedanigheid van eigenaar die het schip exploiteert en het vervoer feitelijk voor vervoerder heeft verricht. De tweede verweerster is als werkgever verantwoordelijk voor het onrechtmatige haar toe te rekenen handelen en nalaten van haar ondergeschikten/werknemers (met name de kapitein, als verantwoordelijke voor de veiligheid van de passagiers, en de tweede kapitein, als verantwoordelijke voor de handhaving van de maatregelen voor veilige ontscheping), die niet hebben gezorgd dat de achterklep/loopplank tijdens de ontscheping schoon en droog was, geen waarschuwingstekens hebben geplaatst of andere passende veiligheidsmaatregelen hebben getroffen en niet een lid van de bemanning hebben opgedragen om ter voorkoming van ongelukken actief toezicht te houden op de achterklep/loopplank. In deze omstandigheden is sprake van „defect aan het schip” en een „scheepvaartincident” als bedoeld in artikel 3, lid 1, en artikel 4 van bijlage I bij verordening nr. 392/2009, met als gevolg dat beide verweersters hoofdelijk en cumulatief aansprakelijk zijn voor de door verzoeker

geleden schade, zowel wegens onrechtmatige daad als, in het geval van de eerste verweerder, contractueel. Subsidiair betoogt verzoeker dat, zelfs indien het incident niet als „scheepvaartincident” wordt aangemerkt, verweersters aansprakelijk zijn krachtens artikel 3, lid 2, van verordening nr. 392/2009 en artikel 4 van bijlage I bij die verordening, en ook cumulatief wegens onrechtmatige daad, aangezien het gaat om persoonlijk letsel ten gevolge van een incident dat is te wijten aan de schuld of nalatigheid van beide verweersters.

- 4 Wat met name de vordering betreffende een bijzondere vergoeding aangaat, beroept verzoeker zich op artikel 931 AK. Hij betoogt dat deze specifieke vordering op zichzelf staat en moet worden onderscheiden van zowel de vermogensschade als de financiële genoegdoening voor morele schade (smartengeld), alsmede dat de hoogte ervan naar billijkheid bepaald dient te worden; volgens verzoeker volstaat de gerede waarschijnlijkheid dat zijn invaliditeit zijn toekomstperspectief beïnvloedt om de vordering toe te wijzen. Verweersters werpen tegen dat de bepalingen van verordening nr. 392/2009, krachtens artikel 14 van bijlage I erbij, met uitsluiting van nationaalrechtelijke bepalingen op het onderhavige geschil van toepassing zijn.

Motivering van de verwijzing

- 5 Het vervoer over zee van passagiers binnen de lidstaten van de Unie wordt beheerst door verordening nr. 392/2009, die de bepalingen van het Verdrag van Athene betreffende het vervoer van passagiers en hun bagage over zee van 1974, zoals gewijzigd bij het Protocol van 2002, heeft overgenomen en daarmee in de rechtsorde van de Unie omgezet. Deze verordening breidt (onder bepaalde voorwaarden, waaraan in het onderhavige geval is voldaan) het toepassingsgebied van het Verdrag van Athene uit naar zeevervoer binnen een enkele lidstaat. De onderhavige zaak heeft betrekking op de uitlegging en toepassing van deze verordening, en met name van het begrip „verlies geleden als gevolg van het overlijden of persoonlijk letsel van een passagier veroorzaakt door een scheepvaartincident”, in de zin van artikel 3, leden 1, 2 en 5, onder d), en artikel 14 van bijlage I bij de verordening.
- 6 **Met betrekking tot de eerste prejudiciële vraag:** Uit de letter van de genoemde bepalingen van verordening nr. 392/2009 blijkt niet duidelijk of het begrip „verlies”, met name in het geval van blijvende invaliditeit van een passagier door een scheepvaartincident, ook de vermogensschade omvat die eventueel, bij een gebruikelijke gang van zaken, zal optreden door het teruglopen van de mogelijkheden en vooruitzichten van het slachtoffer ten aanzien van zijn toekomstige professionele, financiële en sociale ontwikkeling, zelfs wanneer de schade niet op voorhand bepaald gederfd inkomen betreft. Het gaat om toekomstige schade die niet bestaat uit verlies van inkomsten en gederfde winst. Volgens de verwijzende rechter luidt het antwoord op de vraag of ten aanzien van dergelijke schade een vergoedingsverplichting bestaat, ontkennend. In de verordening wordt gesproken van „verlies geleden”, dus van verlies (schade) dat

reeds is opgetreden en dat op het moment waarop het door een scheepvaartincident ontstane persoonlijk letsel vastgesteld kan worden. Het Hof heeft hierover evenwel nog geen oordeel gegeven. Bovendien wordt in verordening nr. 392/2009 geen onderscheid gemaakt tussen de verschillende soorten verlies, terwijl het onderhavige „verlies” in het merendeel van de rechtsorden van de lidstaten van de Unie algemeen wordt erkend.

- 7 Verder rijst de vraag of onder „verlies” in de zin van verordening nr. 392/2009 ook immateriële schade van een passagier ten gevolge van door een scheepvaartincident veroorzaakt persoonlijk letsel (morele schade en geestelijk lijden) moet worden verstaan. Voor een bevestigend antwoord pleiten de bewoordingen van de relevante bepalingen van de verordening (waarin geen onderscheid wordt gemaakt tussen vermogensschade en immateriële schade) en, a contrario, het feit dat artikel 3, lid 5, onder d), van bijlage I bij de verordening van „verlies” alleen „als bestraffing of voorbeeldstelling bedoelde schadevergoeding” uitsluit (zie Areios Pagos 1257/2023, Efeteio Peiraios 510/2021 en Monomeles Efeteio Peiraios 94/2023). In de nationale rechtspraak komen echter ook uitspraken voor waarin wordt geoordeeld dat immateriële schade niet binnen de werkingssfeer van de verordening valt (Areios Pagos 296/2022 en Monomeles Efeteio Peiraios 552/2024).
- 8 **Met betrekking tot de tweede prejudiciële vraag:** Zou worden aanvaard dat het begrip „verlies” ook bovenbeschreven gevallen omvat, dan is niet duidelijk welke criteria de nationale rechter op basis van bijlage I bij verordening nr. 392/2009 moet toepassen bij de berekening van de hoogte van de vergoeding, ter zake van hetzij de vermogensschade door het teruglopen van de mogelijkheden en vooruitzichten van het slachtoffer ten aanzien van zijn verdere professionele, financiële en sociale ontwikkeling, hetzij de immateriële schade, bijvoorbeeld of voor de berekening van de omvang van het verlies de financiële situatie van partijen of slechts de mate van de immateriële schade in aanmerking moet worden genomen.
- 9 **Met betrekking tot de derde prejudiciële vraag:** Verder zijn de meningen verdeeld over de vraag of, niettegenstaande artikel 14 van bijlage I bij verordening nr. 392/2009, een passagier vergoeding van door een scheepvaartincident geleden verlies kan vorderen met een cumulatief of alternatief beroep op bepalingen van het nationale recht, met name in het geval dat zijn vordering betrekking heeft op schade die niet valt onder het begrip van verlies dat voor vergoeding in aanmerking komt krachtens artikel 3, leden 1, 2 en 5, onder d), van bijlage I bij de verordening. De verwijzende rechter meent dat uit de letter van artikel 14 van bijlage I onweerlegbaar blijkt dat die verordening een bijzondere grondslag vormt voor de instelling van acties tegen de vervoerder, met uitsluiting van de toepassing van bepalingen van nationaal recht. Dit wordt volgens de verwijzende rechter bevestigd door artikel 155, lid 1, van wet 5020/2023 betreffende het nieuwe wetboek van civiel scheepvaartrecht, dat van latere datum is dan de gebeurtenissen van het hoofdgeding en bepaalt dat „de aansprakelijkheid van de vervoerder [...] uitsluitend [wordt] beheerst door het Verdrag van Athene en

verordening nr. 392/2009”. De memorie van toelichting is op dit punt nog duidelijker en categorischer geformuleerd. In de nationale rechtspraak blijft echter sprake van een tweedeling. In enkele arresten wordt geoordeeld dat verordening nr. 392/2009 (en bijgevolg het Verdrag van Athene) bij uitsluiting van toepassing is (Areios Pagos 1257/2023; Monomeles Efeteio Peiraios 94/2023, 544/2023 en 564/2024), terwijl in andere arresten wordt gekozen voor de opvatting dat een verzoeker vergoeding kan vorderen met een beroep op bepalingen van de Astikos Kodikas (zie onder meer Areios Pagos 296/2022; Monomeles Efeteio Peiraios 552/2024 en Monomeles Protodikeio Peiraios 152/2023).

- 10 De verwijzende rechter acht een beslissing over bovenstaande vragen van doorslaggevend belang voor zijn uitspraak over de vorderingen van verzoeker en de vaststelling van de eventueel toe te wijzen vergoeding. De bewoordingen en de overwegingen van verordening nr. 392/2009 bieden hiervoor echter onvoldoende aanknopingspunten, terwijl het Hof de begrippen „verlies” en „schadevergoeding” nog niet in het licht van verordening nr. 392/2009 heeft uitgelegd. Verder heeft het door de Cour de cassation (Frankrijk) ingediende verzoek om een prejudiciële beslissing (zaak C-629/24) betrekking op een ander aspect [van de verordening] (aansprakelijkheid voor verlies van bagage) en niet op het vraagstuk van de vergoeding van immateriële schade van passagiers wegens persoonlijk letsel. Derhalve moet de verwijzende rechter, nu niet is voldaan aan de voorwaarden voor toepassing van de leer van de acte clair of acte éclairé (als in de rechtspraak [van het Hof] geformuleerd bij arrest van 6 oktober 1982, CILFIT, C-283/81, EU:C:1982:335), gelet op diens verplichting krachtens artikel 267 VWEU, een verzoek om een prejudiciële beslissing indienen. De verwijzende rechter onderstreept voorts dat hij zich niet kan baseren op artikel 155 van wet 5020/2023 en met name niet op de memorie van toelichting ten aanzien van die specifieke nationale wet, omdat de authentieke uitlegging van het Unierecht uitsluitend is voorbehouden aan het Hof, en dat de nationale wetgever het in die bevoegdheid niet kan vervangen, laat staan met een mening in een memorie van toelichting.
- 11 **Met betrekking tot het verzoek om behandeling volgens de versnelde procedure:** De verwijzende rechter is van oordeel dat, in overeenstemming met artikel 105 van het Reglement voor de procesvoering van het Hof en artikel 23 bis van het Statuut van het Hof van Justitie van de Europese Unie, om versnelde behandeling van de zaak dient te worden verzocht. Met name kan uitstel van de prejudiciële beslissing substantiële schade berokkenen aan verzoeker, die betoogt dat het incident hem blijvend invalide heeft gemaakt en dat zijn financiële rehabilitatie afhangt van de uitkomst van de onderhavige rechterlijke procedure. Zolang deze aanhangig is, wordt zijn situatie van financiële onzekerheid verlengd hetgeen een aanzienlijke inbreuk is op zijn recht op een doeltreffende voorziening in rechte. Overigens betreft de zaak een duidelijk afgebakende juridische kwestie, namelijk de uitlegging van specifieke bepalingen van verordening nr. 392/2009 en van bijlage I erbij, en rijzen er geen vraagstukken die raken aan de algemene beginselen van het Unierecht.